

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 18 listopada 2016 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy
– Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw

Krajowa Rada Sądownictwa podtrzymuje swoje uwagi, zawarte w opinii z dnia 15 września 2016 r. Jednocześnie Rada, po zapoznaniu się ze zmienionym rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 3 października 2016 r., w dalszym ciągu zauważa, że projekt dotyczy istotnych zmian w zakresie organizacji i funkcjonowania sądownictwa administracyjnego, które były już przedmiotem prac zespołu eksperckiego, powołanego decyzją Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, do opracowania koncepcji modyfikacji postępowania administracyjnego. Z uwagi na konieczność modernizacji postępowania administracyjnego, zespół ten w maju 2016 r. opracował raport poświęcony reformie prawa o postępowaniu administracyjnym.

Rządowy projekt wprowadza nie tylko istotne modyfikacje w dotychczasowym ustawodawstwie procesowym w sprawach administracyjnych, ale też nowe instytucje prawne m.in. w postaci mediacji, umowy administracyjnej i załatwienia sprawy milcząco.

Proponowane przepisy dotyczące mediacji, w ocenie Rady, nie określają w sposób jednoznaczny zakresu spraw, w których instytucja mediacji znajdzie zastosowanie i nie precyzują przesłanek warunkujących skierowanie sprawy do mediacji. Nieostre sformułowanie, zawarte w proponowanym art. 96a § 1 k.p.a., mówiące o tym, że mediacja może być przeprowadzona „(...) jeżeli pozwala na to charakter sprawy (...)”, stwarza możliwość podjęcia decyzji w tym zakresie organowi, a zatem *de facto* pozostawia tę kwestię do uznania organu. Uwzględnienia wymagają dotychczasowe doświadczenia związane z mediacją.

Istotne problemy może stwarzać instytucja załatwienia sprawy milcząco. Intencja przyspieszenia i uproszczenia postępowania może przynieść skutek odwrotny od zamierzonego. Wątpliwości wywołuje odesłanie do innych przepisów (art. 122a projektu)

oraz treść tak podjętej decyzji i gwarancji procesowych dla osób trzecich, w tym odniesienie się milcząco do daty decyzji i jej prawomocności. Wydawanie zaświadczenia – postanowieniem – nie skraca postępowania (art. 122f). Ponadto istnieje ryzyko wydania decyzji sprzecznej z prawem lub niedopuszczalnej w danym stanie faktycznym i związanej z tym odpowiedzialności organu.

Krajowa Rada Sądownictwa ponownie zwraca uwagę, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie o sygn. P 46/13 uznał, że art. 156 § 2 k.p.a. w zakresie, w jakim nie wyłącza dopuszczalności stwierdzenia nieważności decyzji wydanej z rażącym naruszeniem prawa, gdy od wydania decyzji nastąpił znaczny upływ czasu, a decyzja była podstawą nabycia prawa lub ekspektatywy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny nie wypowiedział się co do terminu określającego upływ czasu.

Krajowa Rada Sądownictwa podkreśla, że proponowane nowe rozwiązania, mimo że zmierzają do uproszczenia i usprawnienia postępowania, zbyt daleko ingerują w ukształtowany już system prawny, prowadząc do jego niejasności. Zdaniem Rady, należy ocenić je jako dyskusyjne i wymagające rozważenia w ramach całościowych prac przeprowadzonych przez Komisję Kodyfikacyjną, powołaną do zbadania skutków i konsekwencji wprowadzenia rozwiązań legislacyjnych w kwestiach objętych przedmiotowym projektem.